REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI: In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iulin Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov: Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 129 — **Brașov, Vineri 13 (26) Iunie** — **1908.**

Politică culturală »cu două fețe«.

Intre toate spectacolele evului, în care trăim, este de sigur cel mai curios spectacolul ce-l oferă lumei civilisate de azi așa zisa politică culturală maghiară.

După pățaniile dela 1848 se părea, că Ungurii voesc serios a afla un modus vivendi cu naționalitățile. Cu cât însă sub favorul împrejurărilor au câștigat mai mult teren pentru ei înșiși, cu atât mai mult s'au depărtat de buna intențiune ce par a fi avut'o cel puțin o parte din bărbații lor mai prevăzători. Ear după dezastrul armelor austriace la 1866, ajungând ceea ce ei înșiși n'au mai visat, au părăsit cu totul orice intențiune serioasă de a se împăca cu naționalitățile și au recăzut cu desăvârșire la starea sufletească dinainte de 1848.

Aducerea legilor dela 1868, între cari legea de naționalitate și legea școlară, — cea din urmă în adevăr liberală — a fost numai o concesiune trecătoare făcută împrejurărilor, cari de-o parte pretindeau ca asigurările rescriptelor regești, că drepturile până atunci câștigate nu vor fi alterate prin noua schimbare, să nu fie date cu totul de minciună, ear de altă parte pretindeau a se face tot posibilul din partea guvernanților pentru a ținea naționalitățile într'o stare de liniștire și de așteptare cu tot felul de promisiuni.

De atunci și până acum praxa guvernelor unguręști a adus lucrurile așa de departe, încât astăzi foile unguręști sunt în posiție de a se lăuda și a se mândri ca, precând politica oficială din Germania și chiar și cea din România se ferește de a se identifica cu politica și faptele „Schulverein“ ului și ale „Ligei“, pe atunci politica și faptele Kulturegyleturilor din Ungaria consună până la o literă cu politica oficială culturală a guvernului unguresc. De aceea contele Apponyi a putut fi de față la congresul kulturegyletist, ce s'a ținut zilele acestea în Budapesta, și a putut, dacă nu tocmai în adunare, să lase a se auzi glasul lui de apostol al minunatei culturi cu ocaziunea toastărilor la banchet.

In adunare Apponyi a lăsat lui Koloman Szell toată grija și cinstea de a reprezenta politica culturală națională maghiară. Pe Szell îl știm și-l cunoaștem bine. El este un magazin viu al tuturor formulelor menite a astupa goliciunea politicei maghiare diametral opuse spiritului progresist al veacului. A vorbit, pornind de la formula fundamentală a politicei unguręști „despre opera construirei statului unitar național maghiar“. După ce a variat tema ideii de stat maghiar, reclamând ca statul să fie tare și să se facă a se simți tăria lui față cu „agitatorii“, cari umblă să-l aprindă într'o mânie, a întors'o cu diplomațenie pe coarda celui care atacând pe altul cu cuțitul îi zice zâmbind: „Nu te teme, căci nu vreau decât să-ți rad părul cel mult ce ți-a crescut pe piele ca să fi mai frumos.“ „Voim“, zise, „să desvoltăm culturaliceşte și economicește țara, pentrucă pe acest teren trebue să premergem Europei (!?) și compatrioților noștri. Să-și desvoalte și ei cultura lor, voim să-i ajutăm și noi în aceasta nizuință (!?); dar între piscurile munților este tot-deauna unul, care este cel mai înalt, de aceea aici trebue să domnească cultura maghiară....“

Foaia lui Banffy găsește în aceasta enunciațiune o politică culturală cu două fețe, cu care nu e mulțămită. Căci nu se poate mulțămi numai cu fraza ca naționalitățile să fie credincioase ideii de stat maghiar, ci voește și țintește deadreptul ca *Ungaria să fie maghiarizată*, căci — esclamă „Pesti Hirlap“ — un stat cultural poate fi în lumea aceasta numai unitar și cu cultura unei singure limbi — și așa mai departe cu grație de hipersovinist.

„Tot congresul“, esclamă în fine amintita foaie, „n'a fost decât dicțiune și banchet“. Foarte bine, dar am vrea să știm, dacă toată politica culturală maghiară față cu naționalitățile, este mai mult decât o dicțiune, o teorie goală și imposibilă? Neexorabila sentință a realităței o va demasca în curând definitiv și pentru totdeauna, trezând pe cei ce se mai amăgesc cu vorbe deșerte.

Din dieta ungară. In ședința de eri s'a terminat desbaterea generală a proiectului privitor la darea pe vinars. In contra au vorbit mai mulți deputați croați și dep. naționalist I. *Suciu*. Ca ultimul a luat cuvântul ministrul Wekerle răspunzând antevorbitorilor și punând în vedere, că la desbaterea pe paragrafi va accepta câteva modificări propuse în favorul micilor economi, cari se ocupă cu fabricarea rachiului în mic.

Banul Croației se află de două zile în Budapesta, unde a conferit cu ministrul croat Iosipovici și cu primministrul Wekerle. Ziarele lansează știri despre o împăcare iminentă între guvernul ungar și deputații croați.

Ca un răspuns la svonurile de împăcare sosește din Agram știrea, că în adunarea comitatenză de eri s'au întâmplat scene turbulente. Era să fie instalat noul fișpan Wuchetich. Opoziția a zădărnicit însă instalarea înscenând o larmă nemaipomenită. Ședința a trebuit suspendată iar instalarea s'a amânat pe vremuri mai bune.

Retragerea nunțiului papal din Viena. »Magdeburger Zeitung« află din Roma, că nunțiul papal Granito del Belmonte, a cărui situație a devenit imposibilă la Viena din cauza afacerei Wahrmund, va fi numit în Septemvrie într'un conzistor extraordinar cardinal, devenind astfel necesară o nouă numire în nunciatură.

Dificultăți în cestiunea Macedoniei. »Daily Telegraph« primește următoarea știre din Petersburg: După cum s'a anunțat ministrul de externe rus Isvolsky și secretarul de stat Hardinge, s'au întâlnit la Reval, unde au discutat proiectele privitoare la Macedonia. Un comunicat oficios a anunțat atunci, că s'a obținut un deplin acord asupra rezolvirei acestei cestiuni, și că n'a mai rămas decât a se da o formă punctelor, asupra cărora înțelegerea s'a stabilit definitiv. Acum însă ese la iveală cu totul alt ceva. Astfel se constată că două puncte însemnate au rămas nerezolvite la Reval. Unul din aceste puncte a fost resolvit abia Luni. In ce privește punctul al doilea, el nu este resolvit încă nici până în ziua de azi și între cele două state s'au ivit dificultăți foarte mari.

Starea fondurilor năsăudene.

— Urmare. —

Contemplând sistarea tuturor școalelor fundaționale, atunci spesele fondului s'ar reduce la suma de 104.000 coroane numai. Deci pe lângă venitele de azi ale fondului, apoi cu venitele din parcelări și ajutoriul de 6.000 coroane (încă neaprobat) bugetul fondului s'ar putea equilibra, nefiind trebuință să apelăm la ajutor pe baza așa numitului Regulament pentru îmbunătățirea lefilor profesorale.

Contemplând singur numai sistarea școalelor fundaționale din Monor și Borgoprund, atunci spesele fondului ar fi de 120 de mii coroane anual. In acest caz calculând, că din parcelări ar încurge anual 5144 coroane, că ni s'ar aproba ajutorul de 6.000 coroane, totuși ar trebui să solicităm înaltul guvern pentru aplacidarea unui ajutor de cel puțin 12.000 cor. anual pe baza numitului Regulament.

Dacă ne punem pe punctul de vedere, că pe lângă gimnaziu să susținem și cele trei școale fundaționali atunci pe lângă aceea, că trebue să esoperăm ajutorul de cel puțin 12 000 coroane pentru gimnaz de la stat, pe lângă aprobarea ajutoriului de 6.000 dela păduri: trebue să mai căutăm, căi pentru acoperirea neajunsului de 17.000 coroane anual. După ce însă mai sus sub punct 1—4 la ajungerea sumei de 5.144 coroane anual s'au luat în combinație toate venitele posibile ale fondului precum parcelare, etc., pentru acest caz nu ne-ar rămânea decât să apelăm la bunăvoința comunelor cerându-le sprijinul lor! Când am voi însă a apela la ajutoriul comunelor, trebue să ne punem întrebarea, că oare va avea rezultat acest apel sau ba? Avem speranță, că comunele ne vor vota ajutorul? Și oare forurile competente vor aproba s'au nu acest ajutor? Apoi oare consult ar fi, oportun ar fi să sulevăm cestiunea ajutoarelor din fondul silvanal considerând suma ajutoarelor votate deja din

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Congresul profesorilor de istorie.

Impresii de Neptun.

(7) — Urmare. —

Dimineața cei mai mulți ne propuseserăm să participăm la un mare festival — concurs coral — al școalelor secundare din Iași. Ni-se reservaseră locuri anume, ca la oaspeți doriți; concursul se ținea în sala teatrului național, pe care unii — și doară mai toți dintre noi — îl cunoșteam numai din exterior; ni-se da ocazia cea mai bună, să vedem teatrul în lăuntrul său; teatru, despre care am auzit vorbindu-se, că e cel mai frumos teatru românesc, și totodată să vedem elevi dela toate școalele secundare întrecându-se în arta fermecată a cântării!

Eram în grea cumpănă: să fim ostași supuși și să mergem orbește după conducător, care ne-a declarat, că am comite act de impietate — ca istorici — dacă n'am cerceta monumentele istorice din jurul orașului! — sau ne gândeam noi, să azistăm la o mare reprezentație muzicală, să ne desfătăm cele mai alese simțuri: auz și văz. — Judecam astfel: monumentele istorice — dacă vom mai veni la Iași — le putem cerceta, când vom rămânea timp mai lung, dară de audiția muzicală niciodată nu vom mai avea parte. Rezonamentul ne păręa destul de bun și totuși nu era așa; ni-am zis: când vom mai avea întâmplarea aceasta atât de norocoasă, să fim călăuziți de un maestru, ca Iorga?!

Momentul acesta ne-a determinat pe toți, cari ezistam a lua dealurile de lângă oraș în focul soarelui arzător. Stam deci cu toții: profesoare, profesori gata de plecare sub comanda căpitanului nostru iubit. Am suit repede în tramvaiul, care mergea către Socola; în treacăt am văzut puternicul turn al lui Golia, apoi mahalale: *Tătaraș*, loc unde se zice, că făceau popas Tătarii, când jăfuiau orașul, *Sărărie*, cu populație mai mult românească. Fiind lucrări de canalizare, la un loc am coborât, ca făcând o distanță pe jos să folosim alt tramvai, ca să ajungem la marginea orașului. Aici am luat'o pedeștri — ca cei nouă din Vaslui — deosebirea, că eram mai mulți, și sub un căpitan, sub care și noi am fi cucerit ori-ce cetate. Ne uitam împrejur, cum mergeam și întreb: unde e Socola? vestita mănăstire cu școală și tipografie vechie. Mi-se arată, că e ascunsă după niște coline în stânga, cum mergeam noi către biserica și fosta mănăstire, întemeiata de Vasile Lupu.

Urcând puțin suntem la poarta mănăstirei — cetățui, azi prefăcută în spital militar pentru bolnavii de ochi. In mijlocul curții se înalță biserica, al cărei corp e în stil gotic, impunând mult prin bolțile înalte și prin icoanele bizantine, admirabil succese; în astă privință se poate mândri cu adevărate mărgăritare de pictură. Biserica e ridicată de voevodul Vasile Lupu, care e zugrăvit lângă ușa bisericei, împreună cu familia întreagă. E și îngropat în naia bisericii; alăturea de el zace soția sa și o fată. Totul se păstrează în starea cea mai bună, și n'ar crede omul, că astă biserică s'apropie de 300 de ani.

Cum e biserica pe loc ridicat, de pe această ridicătură avem o frumoasă priveliște asupra orașului cu multele sale zidiri interesante, cum stă prăjit de soare, întors fiind cu totul spre meazăzi. Privim și la deal, unde avem cetățuia — odinioară adevărată fortăreață — *Nicula*. Eram ostași, dară din școala modernă, care admite ori-cui dreptul de a rezona, și astfel și noi, în parte mai mare aderenți ai acestei școale, începeam a ne exprima mulțămirea cu această vizită, ni-se părea calea până sus prea obositoare, conspiram contra căpitanului nostru. Observă acesta, dară-și ascunde poate mâhnirea, că suntem atât de neînțelegători — și caută a ne momi ca pe copii, cari de fapt nu știam, ce e sus de văzut.

De fapt se recerea o încordare de voință, ca după zilele petrecute pe drum, să ne mai urcăm — pe flerbințeală — și pe dealuri! Ne era teamă și de setea, ce ne va apuca; lichid, stingător de sete nu aflam; pricepând șeful nostru, de ce e vorba, ușor ne-a procurat dela comandantul detașamentului militar câteva sticle de vin, cu încredințarea, că sus fiind apă rece, foarte bună de beut, cu toții ne putem împărtăși, deci nici o frică, că ne vom sfârși vreunul necuminecat!

Nime nu mai sta la îndoială, să meargă, ori nu; ni-am divizat însă: unii drept înainte, pe o cărare; alții — între acestia și eu — urmând sfatul conducătorului, care de multeori bătuse această cale, — am luat'o cu dumnealui, căutând a ajunge sus pe o colină mai lină a dealului. Fără a simți oboseală — chiar și colegele — ne-am văzut pe vârful dealului, sub zidurile cetățuei.

Un tablou splendid, nu ne mai sătura vederea! In față orașul Iași, așternut pe fața plecată spre soare a unui din platou; din aglomerația de case, răsar bisericile, între cari: Metropolia, Trei-Erarhi, Sfântul Spiridon ș. a., apoi școalele cele multe, cari formează un titlu de glorie pentru Iași — țin să spun, că se află 9 școale secundare — plus școale speciale, mai bine așezat, pitoresc stă mândrul liceu-internat, mai în sus spre Copou universitatea, cară mai în jos spre dreapta teatrul național.

acest fond? Şi apoi trebue considerată şi împrejurarea, că ajutorul net de 6.000 coroane din acest fond până azi nu e încă aprobat!

In bugetul fondului silvanal pentru 1908 pe sama fondului central e luată suma de 56.667 coroane şi anume: Ajutorul de 24.000 coroane, cari se capitalisează şi numai interesele se folosesc; 6.000 coroane pentru ameliorarea plăţilor profesorale şi restul de 16 667 coroane rata anuală din ajutorul de 400.000 coroane votat pentru înfiinţarea convictului. Dacă la acestea mai adăugăm suma de 6.000 coroane ajutor votat dar neaprobat încă, avem pentru preliminariul anului 1909 a numitului fond silvanal suma de 62.667 coroane luată pe sama fondurilor noastre: o sumă aceasta, care face mai mult ca jumătate suma venitelor anuale a fondului nostru!

De aci rezultă, că comunele ne ajutoră cu o sumă destul de considerabilă, iar de altă parte trebue să cumpănim bine, că oare consult e să mai întindem coarda în aceasta direcţiune ori să stăm locului? Ştiind şi aceea, că mari greutăţi ne-a costat şi multe intreveniri au trebuit să se facă până ce am putut exopera aprobarea ajutoarelor, ce le avem azi! Notez, că la cele patru cereri înaintate până acuma am folosit toate motivele de drept şi echitate. Cu ocaziunea ultimei cereri de 6 000 cor., s'a accentuat îngrijirea şi temerea, ca nu cumva din acest incident factorii, cari aprobă ajutoarele, să reasumeze cauza tuturor ajutoarelor amintite şi să ne trezim cu un rezultat nefavoritor!

Când e vorbă de cereri nouă, trebue să avem în vedere şi alte cestiuni pendente, cari aşteaptă rezolvare grabnică şi cari depind dela venitul fondului de păduri. Punerea în viaţă a convictului sau internatului, ştiţi cu toţii, prea onoraţi domni, că este o trebuinţă arzătoare pentru gimnaziul şi pentru ţinutul nostru. Comitetul de mult a enunţiat deschiderea internatului şi aceea trebue să o executăm. Ştim cu toţii, că suma de 400 000 coroane votată spre acest scop ni să da în rate anuale; am avut şi avem însă speranţă, că suma aceasta ni să va plăti în rate mai mari, ca să putem corespunde lipsei arzătoare de a avea internatul deschis, o lipsă aceasta, căreia i s'a dat expresiune şi în instrumentul fundaţional al fondurilor noastre. Aceasta încă este o împrejurare ce trebue să o avem în considerare. Anticipându-se suma pentru convict în un fel ori altul fondul silvanal încă e angajat!

Ştim mai departe, prea onorată conferinţă, că pentru înfiinţarea unui *spital* în Năsăud s'a votat din fondul pădurilor suma de 360.000 coroane. Infiinţarea acestui spital a fost o dorinţă veche şi este o trebuinţă simţită atât pentru gimnaz cât şi pentru întreg ţinutul nostru. Edificarea lui cât mai curând e foarte de dorit şi aici fondul silvanal iarăşi e angajat!

Comisiunea de 8 de mult a hotărât înfiinţarea unei grădini de pomărit în Năsăud precum este şi în Bistriţa. Aceasta hotărâre trebue executată şi încă angajază fondul pădurilor!

Trebue să luăm în considerare împrejurarea, că fondul silvanal prin clădirea căiei ferate Ilvamică-Ilvamare şi Leş, apoi a proiectatei căi ferate Ilvamică-Rodna în anii venitori va avea spese considerabile.

Tot din fondul pădurilor ar mai trebui să înfiinţăm şi alte instituţiuni folositoare şi de lipsă conform împrejurărilor de azi d. e.: o şcoală agronomică şi eventual una industrială. Intreţinerea şcoalei săteşti agronomice resp. economice din Bistriţa costă la an 12.000 coroane. Să zicem că ale noastre vor costa 15—20.000 cor. anual — fondul silvanal iarăş va fi angajat!

Toate acestea împrejurări — şi eventual şi altele nouă, — căci şi noi trebue să ţinem cont de mersul vremii, — trebue să le avem în vedere şi să le cumpănim bine în judecarea cestiunei, ce azi ne preocupă, şi să vedem, că poate oare fi speranţă de ajutor?

(Va urmă).

---

mai încolo turnul Golia. Ne uităm la stânga, avem înainte Galata cu o biserică pe dealul, plantat cu pomi, ear la dreapta ascunsă vechea şcoală, azi mare casă de sănătate; nu o putem zări.

Mai departe privirea ne rătăceşte preste Prut — care nu se poate distinge, dară după spusa celor cari l'au văzut, e atât de urât şi murdar, încât mai bine să nu-l vezi. Se vedeau însă nişte muncele din Basarabia, de unde fraţi de-ai noştri se vor fi uitând duios la cetăţuia, la care părinţii lor liberi uşor puteau pelerina, spre a-şi depune tributul lor acelora, cari şi-au vărsat sângele pentru susţinerea acestor locuri sfinte.

Cu toţii eram încântaţi de tabloul desfăşurat, mai cu seamă aceia, cari nu mai avuseră parte să se urce pe dealuri, erau extaziaţi. Eu, mai de sub munţi, afirmam, că mai admirabilă este priveliştea de pe Tâmpa Braşovului; am rămas singur, cu această părere, căci mai mulţi, cari fuseseră pe Tâmpa, nu voiau să fie de părerea mea, declarând vederea de pe Tâmpa supărăcioasă prin înălţarea ei prăpăstioasă, care schimonoseşte adevăratele forme ale celor de jos, pe când de pe Nicula Iaşului, chipul se aşterne dulce înaintea ochilor, ca o cadră într'o pinacotecă. Uşor m'am lăsat convertit şi eu şi astfel eram într'un deliciu unanim.

(Va urma).

Belicoşii dela „Unirea".

Cei dela „Unirea" nu se astâmpără. Departe de a se cuminţi şi a-şi cunoaşte situaţiunea, vin cu noue imbecile suspiţionări şi învinuiri la adresa pressei noastre independente — şi ne arată în fine *pumnul*. Apponyi se vede face şcoală şi pentru Blaj. Iată cele mai noue espectorări ale foaiei politice-bisericeşti din Blaj dela 20 Iunie a. c.:

Tactica vechie. »Gazeta Transilvaniei« scoate din răspunsul nostru nouă arme, în contra — noastră. Vrea să cetească anume printre şire, că noi suntem dujmani de moarte a elementului laic în biserică şi încă într'un timp, când în toată lumea se observă o tendinţă foarte pronunţată către »votul universal«. »Nu ştim de unde şi până unde sunt aşa de încrezuţi domnii dela »Unirea« încât în epoca votului universal (sic!) iau peste picior poporul, par'că acesta n-ar avea nici un rol în biserică«. Şi tot fraze de acestea ca »votul universal«, »poporul«, »sinoade cu uşile închise«, ba un creştin se supără într'atâta, încât uitându-şi de sine scrie în »Lupta« din 17 Iunie, că »dumnealor (adecă clerul »Red. Unirei)«, nu vreau să stee de vorbă cu reprezentanţii poporului, care le dă pânea şi puterea«. (!!)

Semne învederate, că avem de lucru iarăşi cu tactica veche inaugurată de »Gazeta Transilvaniei« şi primită cu entuziasm de aproape întreaga pressă română de a ne prezenta clerul de aderenţi ai unui sistem »din care poate va fi având folos o mână de oameni, dar din punctul de vedere al binelui şi prosperării întregei biserici e vrednic de a fi nimicit fără cruţare«.

Dar să ne lămurim puţin. Domnii aceştia ne prezintă pe noi, ca pe dujmanii elementului laic în organizaţia bisericească? Pe ce titlu? Când a fost »Unirea« în contra la aceea, ca să participe şi laicii în organizaţia bisericească? Oare nu am salutat noi totdeauna cu cea mai vie bucuria mişcarea aceasta justă a laicilor şi nu vom înzista şi de acum încolo, ca, între marginile dreptului, să se ducă la îndeplinire? S'a ferit însă »Unirea« de fraze *republicane*, de cuvinte neprecugetate în publicul laic, de idei anarhice, menite de a aţâţa pe cei săturaţi de ură faţă de biserica lor proprie şi nu a linguşit vanitatea nimărui.

Se lucră sistematic în pressa română cu fraze fără rost, cu lozince falze, ca să se provoace neîncrederea laicilor, ca să se clatine încrederea tuturor în iubirea capilor noştri bisericeşti şi în puterea de viaţă şi viitorul bisericei noastre. In contra astorfel de tendinţe ne vom opune şi pe viitor şi credem, că *avem atâta putere, ca să sugrumăm ori când astfel de porniri, fie acelea isvorite chiar şi din bunăcredinţă*

Din România.

Inaugurarea atelierului-internat din Brăila. — De-ale Ligei Culturale. — Dicţionarele geografice ale Bucovinei şi Ardealului. — Duelul Sturdza-Cătuneanu. — Timpul.

Bucureşti, 11 Iunie 1908.

Duminecă a avut loc cu mare solemnitate, inaugurarea atelierului-internat, înfiinţat la Brăila de către societatea de patronagiu, pentru săraci şi pentru copii părăsiţi.

Inaugurarea s'a început cu ceremonia religioasă, la care au azistat mai mulţi fruntaşi ai oraşului, între cari primarul d-l D. Ionescu, în urma cuvântării sale, a dăruit societăţii frumoasa sumă de 10 mii lei.

Sunt frumoase pilde acestea pe cari le dau astfel de inimi alese.

*

Cu acest prilej ţin să fac o rectificare: nu 5000 ci 20,000 lei a dăruit *Ligei Culturale*, cu prilejul congresului din Galaţi, d-l *Sava Şomănescu*, care a fost, alaltă-eri, ales preşedinte al Ligei. Ca vicepreşedinţi au fost aleşi d-nii *Virgil Arion* şi general *Balaban* D-l *Iorga* a fost ales secretar general; casier *Th. Dobrescu*, iar membrii d-ni D. *Onciul*, principele *Basarab-Brâncoveanu* şi *Tzelzu*; cenzori d-nii *Dărăscu*, D. *Carp* şi D. *Tacu*.

S'a hotărât a se crea secţiuni ale Ligei în toate capitalele de judeţe. Spre acest sfârşit d-l Iorga a fost însărcinat să elaboreze un program de acţiune.

*

Societatea geografică de sub Inaltul patronagiu al M. S. Regelui, a hotărât, după cum se ştie, să publice dicţionare geografice pentru toate ţările locuite de Români, în afară de regat.

Acum s'a terminat publicarea dicţionarului geografic al Bucovinei, care s'a pus în vânzare cu 10 lei pentru public şi 5 lei pentru membrii societăţii geografice.

De acum societatea geografică va începe lucrările pentru publicarea unui asemenea dicţionar pentru Ardeal, care se crede, va fi terminat în 3 ani.

Pentru a face ţara pe cât se poate mai cunoscută celor dela sate, Societatea geografică a dăruit ministerului de instrucţiune publică 4000 exemplare din dicţionarele diferitelor districte din ţară, spre a se distribui bibliotecilor şcolare sau ca premiu elevilor merituoşi.

*

Incidentul, poate necunoscut cetitorilor »Gazetei«, ivit între maiorul Sturza şi căpitanul Cătuneanu, s'a terminat printr'un duel, din care maiorul Sturza a ieşit cu o serioasă rană la faţă.

Pricina acestui incident e desvălirea de către maiorul Sturza a unor stări de lucruri în special din fosta armată teritorială. Destăinuirile atingeau anume categorii de oameni, între cari unii au găsit de cuviinţă să răspundă, dar nu în chestiunea care îi privea, ci negând maiorului Sturdza pe câtă vreme este oficer activ în armată, dreptul şi competenţa de a se atinge de asemenea chestiuni.

Aceste polemici dintr'o parte şi din alta (şi amestecul ziarelor politice, cari îşi urmăreau si ele scopurile lor), au cauzat o provocare din partea maiorului Sturza şi provocări din partea altora.

Cum în armată »regulele de onoare« trebuiesc se vede mai strict păzite, maiorul Sturza a trebuit să ceară judecata spadei în diferendul său cu căpitanul Cătuneanu.

După rănire, o tăietură în obrazul stâng adâncă şi lungă de 15 centimetri, rănire care a avut loc la 30 secunde după începutul luptei, maiorul Sturza, însoţit de medicul care îi făcuse pansamentul şi de martori, a plecat din Craiova (unde a avut duelul) cu un tren special spre Bucureşti, unde a fost primit de familie şi mai mulţi amici.

Se crede, că în urma acestei răni, care îl va ţine în casă o lună de zile pe maiorul Sturza, incidentele cu ceilalţi doi căpitani (Cantacuzino şi Poiana) vor fi închise.

*

De aproape două săptămâni se poate spune, că timpul în România e ploios, după-ce mai bine de o lună lumea se plângea de călduri, de secetă şi cerea apă.

Săptămâna trecută, în două rânduri, a căzut, aproape pe întreaga ţară, ploaie torenţială, care, în deosebi, în regiunea câmpului (judeţele Ialomiţa, Ilfov şi Vlasca), a venit cu vânt, cu piatră şi cu trăsnete.

In timpul ciclonului, care Sâmbăta trecută a făcut mari stricăciuni prin Vlaşca, un trăsnet a căzut pe biserica satului Vida-Furculeşti tocmai în timpul când credincioşii erau la rugăciune. Trăsnetul, care a căzut asupra altarului, a lăsat aproape în nesimţire pe preotul Stan Dobrescu. Cu toată apa, care cădea afară, ceilalţi credincioşi s'au repezit afară, pe uliţele satului, afară de câţi-va, cari au rămas să dea ajutoare preotului.

Eri, dela miezul nopţii, a început apa din nou să cadă multă şi fără întrerupere ţinând până a doua-zi aproape de amiazi şi cu un caracter general.

Pentru vii, pentru păşuni şi pentru porumburi, ea încă nu e stricătoare; dar grânelor, în cea mai mare parte secerate, le poate aduce vătămare.

M.

Focşani, Iunie v. 1908.

(Lupta să-o transportăm pe — terenul economic.) Am cetit cu multă atenţiune articolul lui Grachus: *Hanibal ante portas*, din Nr. 87. Cred însă că măsura propusă cu tot patriotismul va rămânea un paliativ, căci adevăratul contribuitor este şi va rămânea tot ţăranul. El întreţine de fapt. pe preot, învăţător, advocat, director de bancă şi toţi ceilalţi functionari. Şi deoarece el prin felul ocupaţiunei este sărac, cu greu va face faţă unor îndatoriri, ce i-se măresc din zi în zi, şi tare 'mi este frică, că la urmă va termina prin a obosi. Despre acest lucru se vede, că-şi dă seamă bine şi cei ce atacă.

Este neegalitate de arme şi se naşte întrebarea, ce să se facă ca aceasta neegalitate să se micşoreze, dacă nu se va putea cu totul delătura. Trebueşte transportată lupta pe terenul economic şi având în vedere vigoarea poporului câştigul va fi sigur.

Toată, sau aproape toată activitatea, să se desvoalte pentru îmbogăţirea poporului. Pentru a se ajunge la acest resultat, este de neapărată trebuinţă, să se îndemne şi împingă poporul către viaţa de oraş, *negoţ şi meşteşuguri*, căci numai aceste ramuri de activitate, contează ca active în senz economic.

Cel puţin trei părţi din tineretul român şi *cei mai talentaţi* este de dorit, ca să dea asalt acestor cariere; ear la urma urmei fiecare copil, sau fată, când ajunge în stare de maturitate, să posedă un meşteşug în aşa fel, ca să poată câştiga după urma lui; nimic nu-i strică, chiar dacă nu ar avea trebuinţă să se folosească de el.

Trebue să se aibă în vedere, că nu fiul ci ucenicul diligent şi inteligent moşteneşte pe comerciant şi maiestru. Eu unul sunt firm convins, că cu o conducere înţeleaptă în mai puţin de $^1/_4$ de secol, tot ce este avere în oraşe, va fi mai cu seamă în mâna Românilor.

Cred că e de prisos să mai explic, care ar fi situaţia poporului, când într'un viitor mai mult, sau mai puţin apropiat majoritatea negoţului dela oraşe şi sate, împreună cu meşteşugurile, ar fi în posesiunea Românilor, când vom posede o clasă de mijloc reală şi o aristocraţie a averei.

Ori cum ne vom întoarce, acest drum ne rămâne deschis, să ajungem la isbândă. Este de dorit să-l parcurgem cu toată energia şi fără sgomot, gândindu-ne că în situatia noastră, în adevăr tăcerea este de aur şi vorba de argint.

A. Coleşiu.

STIRILE ZILEI.

— 12 Iunie v.

»Reuniunea română de gimn. şi cântări din Braşov aranjază *Marţi în 17 (30) l. c.* din incidentul aniversării a 25-a dela moartea regretatului compozitor naţional *Ciprian Porumbescu* un concert cu următorul program:

1) I. C. *Porumbescu*: Imn funebru (»Adusu-mi-am aminte....«)

2) »Cuvânt comemorativ«, rostit de d-l prof. Andreiu *Bârseanu*.

3) G. *Dima*: Două cântări funebrale: *a)* »Ce e viaţa noastră?« *b)* »Cu adevărat deşertăciune sunt toate«.

4) F. *Mendelssohn*-*Bartholdy*: Trei cântece poporale: *a)* »Cu mine fugi«, *b)* »O brum' a dat«, *c)* »Pe-al lor mormânt«.

5) A. *Bena*: *a)* »Sfânt este Domnul Savaot«, *b)* »Agnus dei.«

6) *a)* F. *Mendelssohn*-Bartholdy: »Lauda primăverii«. *b)* G. *Dima*: »La mijloc de codru des.

7) C. *Porumbescu*: *a)* Serenadă. *b)* Trei colori.

Amănunte vom publica în numărul de mâne.

Examenul de maturitate la gimnaziul din Blaj s'a terminat Sâmbătă în 13 Iunie n. Examenul s'a ţinut sub prezidiul d-nului *Kuncz* Elek, director şcol. suprem în Cluj, fiind de faţă afară de profesorii gimnaziali, Rev. Alex. *Uilăcan*, ca exmisul Conzistorului metropolitan. La examenul verbal, după ce la cel în scris au corăspuns toţi, au fost admişi toţi elevii în număr de 49. Dintre aceştia au fost declaraţi de maturi cu *foarte bine 4*: Rusu Octavian, Roşcău Dumitru, Măcelar Alexaedru şi Dănilă George; *cu bine 15*: Andrea Alexandru, Bian Eugen, Borşan George, Dancu Vasile, Fătu Ioan, Groza Teodor, Lupean Octavian, Mioc Ioan, Nicolae Leon, Podoabă Augustin, Ramonţan Enea, Rus Vasile şi Vesean Nicolae; dintr'un obiect au căzut nouă;

iar 22 *au fost declarați maturi.* Pe un an nu a fost respins nici unul.

Aniversarea luptei dela Custozza a fost serbată și anul acesta de către oficerii și soldații regimentului de infanterie 50 în mod înălțător. Eri dimineața s'a ținut un serviciu solemn divin, iar după amiazi soldații regimentului 50 au aranjat o frumoasă petrecere în curtea cazărmii negre. Mai mulți soldați români, sub conducerea harnicului sergent Ivan, au esecutat în costume naționale câteva jocuri voinicești.

Examenul de studii a elevelor din Internatul nostru va avea loc mâne, Vineri, dela orele 4—5 p. m. Elevele din cursul I. și II. vor fi examinate din: religiune, limba română și istoria patriei iar elevele din cursul III. din religiune, limba și literatura română, istoria universală și higienă.

In ședința reprezentanței orașului Brașov, ținută eri după amiazi au fost aleși: perceptor de dare al orașului pentru dările de stat Frideric Fuhrmann, controlor al cassei orașului Adolf Weiss, controlor de dare George Pfaff; oficiali de dare cl. I.: Fr. Teutsch și Adolf Preidt, oficiali de dare cl. II.: Franz Derner, Frideric Aescht, oficiali cl. III.: Oskar Reiner și Eug. Graef.

Comandant al corpului VII. de armată cu sediul în Timișoara a fost numit F. M. L. Liborius Frank.

»Eu sunt Român«. Ziarele șoviniste maghiare fac mare caz din următoarea întâmplare, ce s'a petrecut într'o școală din Budapesta: Fiul d-lui Dr. Petru *Ionescu*, ajuns funcționar în ministeriul de culte prin grația d-lui Burdia, întrebat în școală de învățătorul Cavalloni (un italian renegat) că »ce este?«, a dat răspunsul că e Român. Surprins de acest răspuns, renegatul dascăl a căutat să explice băiatului, că nu e român, ci numai limba sa maternă este cea românească. Prin urmare fiind născut în Ungaria, e Ungur. Această explicare șuchiată n'a putut să între în capul băiatului român, care a susținut și mai departe că e Român. Intrebat că de ce nu ține cont de explicările, cari i s'au dat, băiatul Ionescu să fi spus că: »Tata mi-a poruncit să mărturisesc tot-deauna că sunt Român«. Câte-va zile după aceasta întâmplare d-l Dr. Petru Ionescu, a ținut să asiste la examenul de clasă al fiului său și cu aceasta ocaziune să fi apostrofat pe învățătorul amintit și pe directorul școalei Hajos Gabor, zicându-le că »în școală să nu facă politică, ci să învețe copiii« și că »nu va tolera maghiarizarea cu forța«. Așa cel puțin relatează directorul și învățătorul școalei prin foile maghiare, cari scuipă foc și pară cerând pedepsirea d-lui Ionescu.

D-l Ionescu publică acum prin foile maghiare o explicație cu privire la incidentul dela examenul amintit și declară că n'au avut loc asemenea scene, precum au fost relatate prin ziare.

Intreruperea unui duel. Alaltăeri a avut loc în Roma un duel cu săbii între deputatul Santini și ziaristul Zambelli. — Duelul, după ce a durat 25 minute fără ca unul dintre adversari să fi fost rănit, a fost întrerupt la intervenția medicilor, cari au constatat la deputatul Santini o schimbare abnormală în funcțiunea inimii. Duelul a fost amânat pe o altă zi.

Nașterea noului prinț al Spaniei. Din Madrid se anunță următoarele: Regele Alfons al Spaniei a telegrafiat tuturor șefilor de stat știrea despre nașterea unui prinț. Facerea fu așa de repede încât cea mai mare parte dintre personagiile, cari trebuiau să asiste la prezentarea infantului au sosit prea târziu. Noul prinț spaniol a fost înscris în registrele stărei civile cu numele de *Don Jaime*. Prințul nou născut este al doilea copil din căsătoria perechei regale spaniole contractate la 31 Maiu 1906. Prințul moștenitor Alfonso e născut la 10 Maiu 1907.

Cassa de asigurare cercuală a muncitorilor din Brașov își va ținea adunarea generală Duminecă în 28 Iunie n. în sala cea mică de la »Gewerbeverein« fără considerare la numărul membrilor.

Aviz domnilor învățători. Subsemnatul își i-a voie a aduce la cunoștința d-lor colegi, că împreună cu doi subinspectori școlari regești am lucrat un *„Curs practic pentru propunerea limbei maghiare"* în școalele primare, pe baza articolului de lege XXVII din 1907. Două părți au și eșit deja de sub tipar și s'au înaintat Inaltului ministru spre aprobare. Celelalte părți sunt sub tipar și vor apărea în curând. Fac acest aviz pentru orientarea d-lor colegi în fața anului viitor școlar referitor la *propunerea limbei maghiare. Brașov*, 12 Iunie 1908. Cu distinsă stimă colegială: *I. Dariu.*

Isprăvile unui preot nebun. Din Newyork se anunță, că pastorul Valentin Strauss din comuna evanghelică germană Kerma (statul Misuri), care suferea de câtva timp de alienație mentală, se postă în fața șoselei și trase focuri și aruncă pietri asupra trecătorilor. Au fost ucise 8 persoane, iar 4 rănite. In cele din urmă preotul a fost fugărit și culcat la pământ cu focuri de revolver.

Un act de eroism. Una din scenele cele mai dramatice din câte s'au petrecut până acum în viața politică din Statele-Unite s'a întâmplat deunăzi în senatul statului Newyork, când senatorul Fölker, bolnav de moarte, sprijinit de medici și intimii lui, intră clătinându-se în sală, spre a-și da votul pentru o lege prin care erau oprite rămășagurile la alergări. Trei săptămâni după o operație primejdioasă, în urma unei aprinderi intestinale, el părăsi patul și făcu cu un tren special un drum de 60 de mile engleze până la Albani. Totul atârna de votul lui, căci altmintrelea ar fi fost paritate. Deși medicii îi spusese că drumul la Albani i-ar putea pricinui moartea, Fölker nu pregetă să-și facă datoria. Senatorul Fölker are doi predecesori celebri în Europa: pe Chatham-Pitt, care în 1778, deși era greu bolnav, a pus să fie dus în parlament spre a se împotrivi declarărei independenței Statelor-Unite și care a fost lovit de dambla în mijlocul cuvântărei, — și pe bătrânul poet Grillparzer, care în 1868 a fost dus în camera seniorilor austriaci, unde a votat contra legei privitoare la căsătorie, prin adoptarea căreia a fost pecetluită ruptura cu Concordatul.

Muzică la promenadă. Mâne, Vineri la orele $5\frac{1}{2}$ muzica orașului va cânta în parcul Rudolf.

Aniversarea morții lui Ciprian Porumbescu.

Viena, 22 Iunie n. 1908.

Sâmbătă în 20 Iunie st. n. a aranjat soc. acad. »România Jună« din Viena întru aniversarea zilei de 25 ani dela moartea compozitorului C. Porumbescu o convenire socială festivă, la care și-a dat binevoitorul concurs binecunoscuta și apreciata pianistă dra E. *Topliceanu* și dnii C. *Șandru* și Ionel *Crișan*, ambii elevi ai conservatorului de aici.

Pe la $8\frac{1}{2}$ seara sala dela restaurantul »Zum Magistrat« de pe Lichtenfelsgasse era plină de lume românească, care venise să-și aducă prinosul pe altarul musei române, reprezintate prin Porumbescu. Convenirea se deschide prin cântecul »Tricolor« cântat unisono de toți membrii societății. Apoi ține președintele societății, dl G. *Teleagă* un frumos și mișcător discurs despre viața sbuciumată a artistului, arătând activitatea lui pe terenul național și artistic și perderea ireparabilă, ce-a îndurat-o întreg neamul românesc prin moartea prea timpurie a lui. Vorbește apoi dl general A. *Lupu*.

Dra E *Topliceanu*, care face în toată privința cinste nu numai casei părintești ci și întregei Românimi, cântă la piano cu desteritatea-i inspirată de geniul frumosului mai multe bucăți, compuse pentru piano de C. Porumbescu. Vorbește apoi dl Dr. D. *Popovici*, care face o paralelă foarte nimerită între Wagner și Porumbescu, arătând, cum ambii și-au luat motivele din clasa de jos a poporului; arată apoi în cuvinte frumoase activitatea compozitorului pe teren național, recomandându-l ca exemplu pentru tinerii români și sfârșește cu un toast la adresa poporului român. Un cvartet sub conducerea dlui Șandru cântă apoi »Pe al nostru steag e scris unire« primit de publicul de față cu aplauze frenetice și bisat. Vine apoi la rând dl C. *Șandru*, care ca reprezentant al societății surori »Junimea« din Cernăuț, și care rugat în numele »României June« ne-a delectat cu tenoru-i plăcut și sonor, cântând pe lângă mai multe cântece de C. Porumbescu și un solo din »Moș Ciocârlan«. Dl Ionel *Crișan* (baritonist) cântă apoi mai multe cântece poporale. O frumoasă surpriză ne-a făcut acest tinăr cu un viitor frumos pentru scena română, improvizând un cor, care sub conducerea d-sale ne-a desfătat auzul cu felurite cântece.

Convenirea s'a încheiat pe la oara 1 noaptea cu »Deșteaptă-te Române«. De încheiere președintele societății mai revine la însemnătatea componistului, mulțumind artiștilor și participanților, cari au știut să dea acestei zile însemnătatea cuvenită.

Participantul.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 25 Iunie. In ședința de eri a dietei dep. Gratz a interpelat guvernul spre a ști dacă guvernul în *negocierea tratatului de comerț cu România*, va îngriji ca convențiunea din 1892 privitoare la stabilirea unei juncțiuni a drumului de fier prin pasul Turnu-Roșu va fi realizată și dacă, simultan, se va încheia un acord pentru a se regulariza cursul Oltului făcându-l navigabil? Oratorul arată importanța crescândă a porturilor Galați și Constanța pentru comerțul internațional. Pentru Ungaria și Europa centrală linia prin Turnu-Roșu ar fi cea mai directă spre a le lega cu marea Neagră și statele balcanice; linia Hamburg-Galați, prin Turnu-Roșu, ar putea concura cu linia Lemberg-Ițcani. Pe de altă parte făcând ca Oltul să fie navigabil s'ar stabili o cale de o imensă importanță pentru comerțul Ardealului.

New-York, 25 Iunie. Fostul președinte al Statelor-Unite *Cleveland a încetat din viață*, din cauza cancerului la stomac de care suferea de 4 luni.

New-York, 25 Iunie. Transatlanticul spaniol „Larache" venind din Buenos-Aires s'a scufundat lângă Muros. Numărul victimelor nu se cunoaște.

Viena. 25 Iunie. „Allg. Zeitung", care, după cum se știe, se află în bune raporturi cu ministrul de externe. scrie: In cercurile parlamentare de aci evenimentele din Persia sunt considerate ca ultimul sau penultimul act al independenței Persiei. Trupele rusăști trebue să primească în curând ordinul de a ocupa provinciile Persiei situate pe malurile de sud ale mărei Caspice, marea devenind astfel proprietatea rusă. Iar ținuturile din jurul ei vor deveni o pozițiune strategică pentru toate intreprinderile Rusiei și Persiei. Se crede, că pe viitor dinastia persană va deveni vasală Rusiei.

Londra, 25 Iunie. Teheranul se află actualmente sub comanda unui general rus. Ambasadele străine se află în afară de ori-ce pericol. Populația este foarte agitată din cauza distrugerei parlamentului și a moscheei. Șachul va întâmpina greutăți colosale din partea populației, pentru a putea deveni stăpânul situației.

Londra. 25 Iunie. Din Teheran se comunică, că din ordinul șachului au fost jefuite clădirile ce aparțin parlamentului. Șachul are intenția de a organiza jaful în tot orașul în cazul când comercianții nu vor deschide magazinele. Șefii naționaliștilor se află puși în lanțuri la picioarele șahului. Bombardarea de alaltăeri a distrus o parte a clădirei parlamentului și o moschee din vecinătate. *Au căzut victime bombardărei 200 de persoane.* Se dă ca sigur că șachul pregătește cu ajutorul rușilor o lovitură de stat.

Belgrad. 25 Iunie. Guvernul Velimirovici se va constitui probabil astăzi. Opoziția este hotărîtă să continue obstrucția și în potriva acestui guvern, deoarece acesta este considerat ca o continuare a regimului Pasici. Conspiratorii fac tot posibilul pentru a susține partidul vechiu radical, și a împiedeca venirea la putere a unui minister de coaliție, pentru că un asemenea minister ar face imediat noi alegeri, și e sigur că în acest caz vechii radicali ar rămânea în minoritate. Dacă se reduce forța radicalilor vechi înseamnă că se distruge puterea conspiratorilor.

In cabinetul Velimirovici conspiratorii vor avea un reprezentant și anume pe ministrul de interne Dușan Vuici, intendentul de curte. Acesta este ginerele colonelului Mișici, și este omul de încredere al conspiratorilor pe lângă curtea regelui Petru.

Constantinopole. 25 Iunie. *Atacurile grecilor contra Românilor macedoneni au sporit în ultimul timp.* Acum câteva zile, un elev al școalei de comerciu românești din Salonic a fost asasinat. De asemenea activitatea bandelor în vilaetul Monastir a sporit. După rapoartele consulare dela 1 Iunie până la 16 Iunie 35 oameni au fost victimele bandelor și asasinatelor politice. Șeful de bandă Panița, asasinul lui Saraloff, a dat foc la 16 Iunie unei ferme din Oba, districtul Zihna, omorînd doi oameni. Mareșalul Ibrahim pașa a fost numit comandant al corpului trei de armată din Salonic și a primit instrucțiuni foarte serioase pentru represiunea bandelor.

Berlin, 25 Iunie. Ambasada persană de aci a primit următoarea telegramă din Teheran: De oarece situația s'a agravat, șachul a pus la dispoziție armată în mare număr pentru sprijinul populației din Teheran. Membrii mai multor cluburi politice au aruncat bombe în potriva cazacilor, cari au venit în sprijinul orașului. Mai mulți cazaci au fost uciși. *Șachul a declarat starea de asediu în Teheran.*

Bibliografie.

A apărut: »Ciprian Porumbescu, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce.* Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin administrația ziarului »Drapelul« Lugoj, sau deadreptul dela autor.

Broșura conține următoarele capitole: I. Introducere. Direcția și programul activității lui Ciprian Porumbescu. II. Originea familiei și numelui. Părinții compozitorului. III. Activitatea tatălui compozitorului și influența lui în direcție națională. IV. Anii copilăriei și prima instrucție muzicaă. V. Stupca. Violina lui Ciprian. Vechii lăutari naționali. VI. Serbarea dela Putna. Durerea neamului. Moartea mamei compozitorului. VII. Studiile teologice. Fondarea »Arboroasei«. Dragoste nefericită. VIII. Centenarul adnexării Bucovinei la Austria. Depeșa »Arboroasei«. IX. Arestarea lui Ciprian Porumbescu. Temnița. Pregătirea procesului. X. Desbaterea publică a procesului. Achitarea. XI. Libertatea. Studiile la Cernăuți și Viena. Profesor la Brașov. XII. Opereta »Crai nou«. Reprezentarea ei la Brașov. XIII. Iubileul dela Chizătău. Morbul. Plecarea la Nervi. XIV. Petrecerea în Italia. Reîntoarcerea acasă. Moartea. XV. Incheiere. Privire fugitivă asupra producției lui Ciprian Porumbescu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr. Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale therapiei fisicale și dietetice; ½ oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wien.

Cu desluşiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Sĕ capetă pretutindenĭ

Kalodont

Cremă de dințĭ indispensabilă
conservă dințĭ curațĭ, albĭ și sănătoșĭ.

Avis!

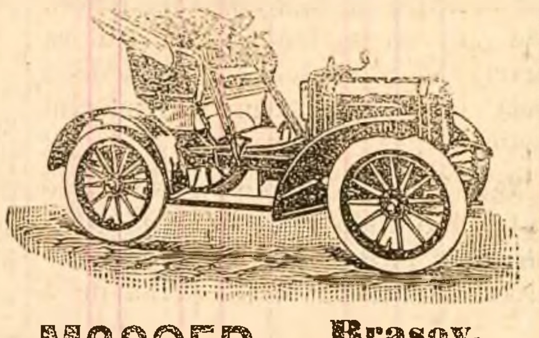
La însoțirea economică comercială „MUGURUL“ din Elisabetopol (Erzsébetváros) se caută ca conducător **un tînăr român** absolut de vre-o școală agronomică superioară. Reflectanții sunt rugați ași comunica condițiile. [195,3—3]

Fie-care posesor a unei
Trăsuri-motor a lui PUCH!
economisește mulți bani și mai mult năcaz.

Bicicle motor:
Siguranță mare;
HP. (35 Kg.) 2½, 2¾, 3½, 4, 5 & 6 HP.

Automobile:
construcție simplă. Executare solidă:
8/9, 9/10, 14/16, 20/25 HP.
Benzin. Uleiu. Părți constitutive Pneumatice.
Reparaturi de automobile.

Reprezentant: **MICHAEL MOOSER**, Brașov, Strada Porții 39.

BĂILE DE SĂNĂTATE BUZIAȘ

Stațiune de cale ferată poște și telegraf.

Dela gara de vest din Pesta Vagon accelerat direct. Sesonul dela 15 Maiu—15 Sept.

Băi speciale pentru boale de inimă,

pentru boale femeești, suferinte de beșică și rinichi, piatră în beșică catar de intestine si stomac, contra limfatecismului, gălbinărei, anemiei, scrofule, contra slăbiciunei generale și contra de boale cronice la femei. Isvoare radioactive cu acid carbonic, sare și fer.

Prospect trimite la dorință: Direcțiunea băilor.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC
AL BĂILOR MUSCHONG BUZIAȘ,
liferează prompt ori-ce cantitate de acid carbonic curat, natural. Nu face parte din cartel.

Să nu se confunde cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic.

Serviciu prompt și conștiențios.

Adresa telegrafică: **MUSCHONG BUZIAS-FÜRDO.**

Interurban telefon: Nr. 18. Interurban telefon: Nr. 18

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu-Bereczk și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Brașov la Zërnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4·16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·46 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin. (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8·16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zërnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 séra.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră în circulațiune trenul direct Arad-Budapesta și trenul accelerat de diminéță Brașov-Budapesta.

NOUL OTEL „CONTINENTAL“

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,

s'a deschis.

Cel mai elegant otel din Brașov.

Patruzeci odăi.
Lumină electrică.
Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.

167,16—10.

La tipografia și librăria A. Mureșianu se află de vêndare următórele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva, Bucuresci.

N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istorióră pentru tinerime, localisată după nemțesce. 193 pag. . Prețul cor. 1.50
Vasilie Pop, „Domnița Viorica“ roman. Prețul 2 cor. (plus porto banĭ) 20
M. Salodeanu. „Floarea Ofilită“, roman. Prețul 2 cor. (plus porto banĭ) 20
Ștefan Iosif, „Credințe.“ Poesii à cor 1.50
Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrânii“, schițe din viéța boerilor moldovenĭ 1.50
Eugeniu Boureanul. „Povestirĭ din copilărie“. Prețul à . . . cor. 1.50
Vasilie C. Osvadă, „Băncile poporale din România“ cu un adaus informativ. Prețul 1 cor (plus 5 b. porto). . . . . 1·05
Ion Manolache-Holda. Fețe, *portrete schițe și nuvele*, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1·50
Il. Chendi. **„Fragmente“**. Un șir de interesante articole (informațiunĭ literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii“ și „Foiletóne“ sori-
Vasilie C. Osvadă. **„Legea Tovărășiilor“**. Prețul —50 cor. (plus porto 5 b.). . . . . —·55
N. N. Beldiceanu. **„Chipurĭ dela Mahala“** Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
se. 246 pag. Prețul . . . . Lei 2.50
M. Eminescu, **Poesii postume“**, ediție nouĕ, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50

Cărți noi.

In institutul de arte grafice „*Minerva*“ au apărut următoarele cărți frumoase:

N. Dunăreanu. „Răsplată“ (nuvele). Prețul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schițe, Amintiri“. Prețul cor. 2.—.

Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Prețul cor. 1.50

M. Sadoveanu. „Dureri înăbușite“ ediția II. Prețul cor. 2 —.

TIPOGRAFIA A. Mureșianu

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

PRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR ARGINT ȘI COLORI.
CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.
ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciuri.
BILANȚURI.
Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisori.
Couverte, în tótă mărimea.
TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE ÎNMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, în etagiul, îndĕrĕpt în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.